

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők: fő-utca 186. szám.

Kiadó hivatal:
Nagy Ferenc könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek, hirdetések, hirdetési-díjak és reclamatiók küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; **Pesten:** Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — **Hirdetési díjak:** Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyiltér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen
hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással, vagy vidékre postán

egész évre . . . 6 frt —
fél „ . . . 3 frt —
negyed „ . . . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Szarvasi hang a megyei balpárthoz!

A megyebizottmányi tagok megválasztása nov. 11-én megtörtént; következik nem sokára az új megyei tisztviselők választása. Ezen fontos teendővel szemben bátrak vagyunk, a t. szerkesztőség engedelméből, egy őszinte szót szólani a megyei baloldali vezéreikhez.

Mindenki tudja, hogy a megyebizottmányi tagok választása előtt mind a jobb mind a balpárt központi választmányai kiáltványokat bocsátottak ki, melyek közül a balpárti — valljuk be baloldali őszinteséggel — nem sok lelkesítőt foglal magában. Mert, ha elismerjük is a nov. 11-ki gyűlésen történt főispáni eljárás helytelenségét, mégsem lehet helyeslenünk azt, hogy a pártokra nézve oly alárendelt kérdésből, minő a választó elnökök kérdése, a balpárt vezérei elvi kérdést csináltak, és a szarvasi baloldali tagokat — kik nem várták összetett kezekkel a szervezkedési gyűlést — majdnem jobboldaliaknak declarálták, mivel azok nem hagyták magokat meglepetni. Hiszen a vezéreknek tudniok kellene, hogy bármely hadseregnek sem válik nagy dicsőségére, ha meglepeti magát és aztán ott hagyja a csatát. Ez gyengességnek a jele!

A másik dolog, mit szintén őszintén óhajtánánk megszűni baloldali vezéreinknek, az, hogy lelkesítő kiáltványukból kifeleddék a fő dologot, ami nélkül az egész baloldal — bármi erősnek látszassék — eltörpül. Ez a fő dolog pedig az, hogy a megválasztandók a közügyek iránt érdeklődő, feladatukat felfogó, átérző, higgadt és cselekvő férfiak legyenek. Ennek hiányzása nagyon szembeszökő volt a jobboldali kiáltvány mellett, — s hiába, a nép bizony hasznát is akarja látni annak a balpártnak.

Tudjuk azt mindnyájan, s különösen mi szarvasiak régóta keserűen tapasztaljuk, mily elemek szokták kizsákmányolni a „szabadelvű” párt jelszavait, ha választásokról van a szó. Nálunk valóságos communpárt ütötte fel fejét a mostani főszolgabíró vezérlete alatt, mely csak abban különbözik a párisitól hogy kisebb s nem jár petroleumos edényekkel, különben képes a balpárt legszentebb törekvéseit compromittálni, hogy önző céljait elérhesse.

Ezen szomorú tapasztalatok folytán a küszöbén álló tisztviselőválasztásokkal szemben lehetetlen nem óhajtánunk, hogy a balpártból csak oly férfiak választassanak meg, akiknek jelleme és tevékenysége, igazán előmozdithatja megyénk és közvetve hazánk jólétét. Mit ér a baloldaliság magában, ha aztán a becsület, törvény és rend lábballal taposása és nyílt felforgatása eltűretik, amint az nálunk régóta történik, hol még a májusi megyei gyűlés által kiküldött teljhatalmú megyei biztos megtűri, hogy a megyeileg megrótt szarvasi bujtogatók a város

élén nyíltan megcsufolhatják a megye tekintélyét, s nevetség tárgyává tehetik a megsértett beesület megtartására tett törvényes intézkedéseket! Mit ér az egész baloldali párt lelkesítő szava, ha az a balpárti vármegye nem bír, vagy nem akar nyakára hágni az olyan hitvány embereknek, akik az ily szép városnak, az ily jó népnek nyugalmát zavarhatják, és e gonosz üzelmöket a világ szemeláttára hónapokon át büntetlenül folytathatják a közérkölciség és a törvényes rend rovására! — Jó lenne talán megemlékezni arra, hogy egyes megmetyezett községek megrontják az egész megyét, s ártalmára válnak az egész hazának!

Azért, uraim! legyünk ugyan balpártiak, erősek, lelkesek, rendületlenek ott, ahol kell; de a mellett ne feleddjük, hogy a főcél mindig a hazá szellemi és anyagi jólétének előmozdítása, ami csak úgy eszközölhető egészben, ha az egyes városok virágzásának akadályait elhárítjuk. A szerencsétlen Szarvasnak nagy szüksége van jellemes és munkaképes hivatalnokokra. Ezt óhajtja és várja főképpen a legközelebbi tisztviselőválasztáson a virilis és választott a bal és jobbpárti megyei képviselők bölcsességétől. Ettől függ békéje, előhaladása, szóval egész jövője. A többi aztán csak elmúlik.

Az országos képviselő választást nyugodtan várhatjuk, mert amidőn egyfelől természetesnek találjuk, hogy a jobbpárt saját elveit valló jelöltet akar fölléptetni, más részről természetellenesnek sőt lehetetlennek hisszük, hogy találkozzék Szarvason oly elvtelen balpárti ember (hacsak nem szélbali) a ki az ámitott és fanatizált tudatlan tömeggel oly képviselő megbuktatását óhajtja, mint a minővel Szarvas már három országgyűlésen dicsekedett és méltán dicsekedhetett is b. Podmaniczky Frigyesben.

Nemkidemít.

A midőn a jelen cikket teljes készséggel közrebocsátjuk, nem mulaszthatjuk el tisztelt irójának e férfias és valóban hazafias felszólalásáért, részünkről teljes elismerésünket kijelenteni, meglévén győződve, hogy ez elismerés kijelentésével megyénk minden jobb gondolkozású s a közügyeket igazán szívén viselő lakosa elismerésének tolmácsolója vagyunk.

Ismerve megyei ellenzékünk vezérférfiainak önzetlen hazafias érzületét, a megye ügyei iránti benső részvétét, erősen hisszük, hogy a fentebbi cikkben foglalt s az őszinte jóakarattal félreismerhetlen jeleit magán viselő figyelmeztetéseket komoly figyelmükre méltatni fogják s új megyei életünk küszöbét azon nemes elhatározással lépndik át, hogy erejüket, hatásukat ezentúl kiválóan a közügyek, s a megye érdekeinek annyira óhajtott előmozdítására és különösen félre téve minden párttekintetet a megyénkben sok tekintetben megingatott törvényes rend helyreállítására és a valódi, nemes értelemben vett szabadelvűség és haladás megalapítására fordítandják.

Megvagyunk győződve, hogy e törekvés egyik pártnál sem fog ellenmondásra találni, s ha bal- és jobboldal a politika terén egymással olykor ellenzésbe is jön, e törekvés mindig képes lesz köztük az egyetértést létrehozni, azon egyetértést, melyre ha valaha s bármely küzdelmes időben szükségünk volt, — úgy napjainkban a munka és a munkaalkotás napjaiban még inkább szükségünk van. — A „Békés” szerk.

Országgyűlés.

Dec. 2-án. Bittó minister felel Vidliczkay interpellációjára: A kormányának szándéka az új bírói szervezetet január 1-én vagy legalább első napjaiban életbeléptetni. Az interpelláció második részére azt feleli, hogy az átmenetet gyorsítani fogja, s az igazságszolgáltatás menetét és folytonosságát megzavarni jövőre nem akarja. Vidliczkay megnyugszik a válaszbán. Tóth Vilmos három interpellációra válaszol. — Helyfennek az elfogott s kitűsített munkások ügyében tett interpellációra azt feleli, hogy: a jun. 4-én az Istvántéren tartott népgyűlésen a monarchia fennállása, a vagyonbiztonság, vallás ellen és a párisi kommune mellett tartattak izgató beszédek. Az elfogatások megtörténvén, az idegenek kiutasítottak, a többi (38) letartóztatott. A vizsgálat eredménye lön, hogy 28-nak ügye a kir. ügyésznek adatott át. Az ügyész azután vizsgálati fogságba vetette őket. A többire az igazságügyér fog felelni. Bittó: Miután nem volt Pesten elég helyőrség, az elfogottakat pedig kiszabadítani akarták, Vácra volt kénytelen kísértetni a foglyokat. A vizsgálat septemberben kezdődött, 30 napig tartott. Eredménye, hogy néhány munkás a communnal és Internationaleval összekötetésben volt, s az államforma megváltoztatása s egy kiáltvány szerint a nemesség, papság és birtokosság megbuktatása és az Istennek trónusától való megfosztása volt a cél, s a citadella elfoglalását szándékolták. Helfy Ignác: A minister arra nem felelt, miért tartatnak fogva négy hónap óta a munkások, pedig ez a fő. Nem védi a communit, mely „vérlázító eseményeket” vitt véghez s az államot felforgatni akarta. — A rendőrségtől érti, hogy rövidlátó, de a belügyérnek gondolkodni kellett volna az okokról, melyek ez eseményeket előidézték. Tóth Vilmos: Nem akart beavatkozni a dologba, mert a hatóság autonóm jogait sérteni nem akarta. Ő mint belügyér nem tarthat meetingeket mint Helii kívánja, de a meetingek felett örködni kötelme, hogy a törvény korlátai között maradjanak. Tóth Vilmos Babes interpellációjára azt feleli, hogy Torontál- és Temesmegyében sok helyen nagy a gabnahiány, s talán inség is fog bekövetkezni. Ennek megakadályozására az inségi alaphól a törvényhatóságok közbejöttével a községetek megkínálja kölcsönrel; a rendelkezésre álló összegekből pedig a vagyontalan inségeseknek segélyt is fog nyújtani. Babes V. megnyugszik a válaszbán, mit a ház tudomásul vesz. Tóth Vilmos Plachy Tamás interpellációjára a nógrádi ügyet illetőleg ezeket feleli: A nógrádmegyei szervezési munkálat néhány pontját ő megváltoztatni rendel,

mert törvénytelen és helytelen intézkedéseket szándékolta a virilisek és a szolgabírói járások meghatározását illetőleg. E változtatásokat az okt. 23-iki ülésben a megye meg is tette s azonnal meg is választá e gyűlésen a bizottságokat is. A szolgabírákat illető felterjesztésre azonban a minister ismét tett megjegyzést, ezt valamint a virilisek lajstromának kiigazítását a megye nov. 23-án tárgyalta. Ez ülésen lett indítványozva, hogy miután a szervezési munkálat okt. 21-én még nem volt jóváhagyva, s így a bizottságokat megválasztani nem lehetett törvényesen, az akkori határozatok és választások semmisítenek meg. Ezt a többség elfogadta, a kisebbség azonban tiltakozás mellett elhagyta a termet. — A törvény szavai szerint igaza volt a nov. 23-iki gyűlésnek, sőt a régi gyakorlat szerint is megváltoztatta egyik közgyűlés a másik gyűlés határozatát. Ennek folytán a nov. 23-iki közgyűlés határozatait ő egyszerűen tudomásul veszi. Plachy Tamás: A minister hűn adta elő a tényállást, kivéve az okt. 23-iki ülést hogy a választások kiadott körösvény folytán ejtessenek meg. Maga a belügyér is felhatalmazta rendeletében a „megyét a további teendők megtételére.“ A választások törvényesek voltak s a törvény szavainak szigorúan megfeleltek. Arra van eset, hogy státumokat változtattak meg. De arra nincs eset, hogy törvény ellenére a megejtett törvényes választások megsemmisítenek meg. Ez eljárás a törvényben vetett bizalmat és a törvények tekintélyét ingatja meg, s korrupcióra vezet. A válasszal megelégedve nincs, s tárgyalását kéri. Tóth: Fentartja szavait s kijelenti, hogy ő egy törvényt sem értelmezhet lazábban, mint értelmezi azt a törvényhatóság. A többség ezután a választ tudomásul veszi. Tisza Kálmán: Nógrádmegye a minister felszólítása folytán és értelmében járt el, s így Magyarország belügyére, mint önmaga elismeri, s a többség jóváhagyta a törvényhatóságokat, a törvény megsértésére szólítja fel. — Indítványt nyújt tehát be: Miután a belügyér saját bevallása és a többség kifejezett nézete szerint a törvényhatóságokat a törvény megsértésére hívta fel, indítványozom, hogy e tények alapján vád alá helyeztesék. — A zaj lecsillapulta után elnök: ki fog nyomatni. Felvételik a napirend. A képviselők közül alig ötven marad helyén.

Dec. 4-én. Mocsári Lajos a miskolci iparosok központi bizottságának kérvényét mutatja be, melyben az ipartörvénynek szentesítés alá terjesztését felfüggeszteni kéri, míg e tárgyban egy iparos congressus össze nem hívatik. Juszth József a nemzeti zenede kérvényét nyújtja be azon kérelemmel, hogy az praefereenter tárgyalassék. Pauler Tivadar a felnöttek oktatásáról szóló törvényjavaslatot terjeszti be a háznak, alkotmányos tárgyalás végett. Napirendre térvén a ház, Simonyi Ernő folytatja szombaton megkezdett beszédét, melyet csak kivonatlag is ismertetni, terjedelménél fogva lapunk szűk tere nem enged, beszédének minden szava a kormány működése ellen van intézve és a költségvetést nem fogadja el. — Végül pedig határozati javaslatot ad be pártja összes tagjaitól aláírva, melyben bizalmatlanság határozott kifejezése által, semmiféle költséget sem szavaznak meg.

Osztrák dolgok.

Az osztrák hivatalos lap dec. 4-iki számában két császári kézirat jelent meg, ezek szerint Gablenz a budai főparancsnoki s Prokesch-Osten a konstantinápolyi nagykövetségi állásától fölmentették. Továbbá két kinevezést is közöl az említett lap, melyek szerint Huyn budai s Koller prágai főparancsnokoknak kinevezettek. Ausztriában a választási mozgalom teljes folyamában van. A kormány azon reményt táplálja, hogy sikerülni fog az alkotmányos állapotot helyreállítani.

Külföld.

A „Patrie“ hiteles forrásból arról értesül, hogy Thiers a nemzetgyűlés összejöttkor az első ülésben

tartandó beszédében a következőket fogja indítványozni: 1. Hogy e télen a nemzetgyűlés üléséi helye Páris legyen; e mellett fentartatik számára a jog, miszerint üléséi helyét minden évben meghatározhassa; 2. Hogy a nemzetgyűlés ötödresze megújítassék és ezen megújítás évről évre, vagy minden két évben történjék; 3. Hogy az államtanácsosokból egy felsőház alakíttassék. E második kamara 250 tagból fog állni mely részint az államtanácsosok, részint az azokon kívül állókból választassék; 4. A kormány forinát illetőleg indítvány fog tétetni, mely szerint a nemzetgyűlés a köztársaságot végleg elfogadná s Thiers hatalmát bizonytalan időre meghosszabbítaná; 5. Hogy a nemzetgyűlés a végrehajtó hatalmat azon joggal ruhazza föl, a Bonaparte család tagjainak megtagadni az országba való jövetelt, ha e tilalmat szükségesnek látja. — Gaston Cremieux, ki Marseilleben a commune mozgalom élén állt, múlt hó 30-án föbe lövetett.

A belga ministerium következőleg alakult meg: Theux külügy, Dumortier belügy, Theniszen igazságügy, Akint közmunkák, Jacobs pénzügy, Guillaume hadügy.

Az olasz budgetet a pénzügyminister e héten fogja a parlament elé terjeszteni, mely szerint a jövedelem 50 millióval növekedett. — A pápa azon körülmény folytán, hogy az olasz parlament múlt hó 27-én Rómában megnyitott, egy tiltakozó encyclikát fog közzé tenni. Ez irat a külföldön fog nyomatni, miszerint az látszassék, mintha a pápának ezt Rómában nem volna szabad tenni.

A török kormánynak az angol követ által egy jegyzék nyújtott át, mely londoni lapok szerint azt tartalmazza, hogy a kormányoknak érdekében van, miszerint a suez csatorna úgy béke mint háboru idején ne legyen elzárva. Valamint Oroszország a Dardanellákat elzárva akarja látni, ugy Anglia annyival inkább kívánja a Suez csatornát nyitva látni. E végett Egyiptomban a status quot lenni kell tartani.

Jelentése

Herrich Károly közlekedési ministeri osztálytanácsosnak a Körös-Berettyó völgyi szabályozási tervek és műveletek megvizsgálása alkalmával tett tapasztalatairól. (Benyujtva b. Wenckheim Lászlóhoz, mint a Körös-Berettyó völgyi szab. közp. igazgató választmány elnökéhez.)

(Vége.)

És ezen feladatnak a Békés városától lefelé nem csak tervezett, de már végrehajtott átvágási vonalok meg is felelnek — mivel az indokolásra elég megemlíteni, hogy az egyes elágazások a régi elhanyagolt medernek csak is fele részét tartották meg — az egyesült folyamoknál egészen következetesen a régi medernek csakis mintegy 35 százaléka tartott meg, s így a mű helyesen indított meg feltről, még helyesebben folytattott lefelé. Ezen alsó rendszer szabályozása csak is helyesléssel találkozott minden oldalról, sőt azt némely érdekelték, mint Békés városa még szigorúabban kívánja végrehajtatni. Kivételt képez Szarvas városa. Ezen város egészen helyesen fogván fel helyi érdekét, a Körös medert városa alatt fentartani kívánja — óhaját pártolja Békésmegye vizibizottmányának küldöttsége. Ezen küldöttségi vélemény legelenebb czáfolatát adja nézetének akkor, midőn alig kedvezőbb esés viszonyoknál néhány töredék vonal esés mognyerése miatt Békés városánál oly rövidítéseket szorgalmaz, melyeknek végeredménye egy-kétszáz öl megnyert folyam hossz lenne, — s ugyanekkor meleg szavakat emel több mint 7000 folyó öl rosz meder — nem völgy irányos meder fentartására Szarvas városa érdekében. Csak is a valót fejezem ki, midőn Szarvas városa értelmiséginek hódolok, akkor midőn elismerem, hogy minden érvei igazak és valók, melyeket az elevenviz birtokolásához csatol — csak is a szabályozás magasabb szempontjának elismeréséhez járulok akkor, midőn állítom, hogy dacára ennek, Szarvastól a vizet el kell, hogy vonjuk, ha magasab érdekeknek akarunk megfelelni — s ezen érdek 800,000 hold biztosságában talál kifejezést. Szar-

vas érdekében egy jeles mérnök számos ívekre terjedő értekezést irt, hogy a folyót a város terület alatt megkell hagyni, a város nagy érdeke miatt, s azt kár nélkül meglehet és megkell tenni — ezen vitatkozás ellenében csak akkor leszek méltányos és igazságos, ha annak érveibe be sem ereszkedem — a szabályozás elvei rövidék és tiszták, ha a folyam vonalok felső részén sokkal nagyobb esés mellett a szabályozás vas elve sürgeti a rövidítést — és parancsolja a völgy vonal legrövidebb útját, Szarvasnál ezen elvtől el nem térhetünk, ott az a kevesebb esés miatt még inkább parancsolva és indokolva is van — és ha Szarvas városának az eleven viz élet és fenmaradás kérdése, azt különböző módon biztosíthatja magának a nélkül, hogy az által egy egész vidék létel kérdése lenne megtámadva. Meggyőződéseim szerint az, ki ily kérdéseknél véleményét ad — tartozik tudománya képessége mértékével az utókornak is — mely ily eltérést nem volna képes összeegyeztetni azzal, mi Szarvas felett és alatta Szarvasnak oly következetesen és szigorúan végrehajtott.

A kettős és hármas Körösök átvágásai, dacára azon vizerőnek mely feltről igen is helyesen reájuk eresztetett, igen silány helyzetben vannak — inkább felette mint alatta vannak a legkisebb viz színének — s így lehet képzelni, mily nyomorult állapotban lennének azok, ha szerencsére azokra le nem szállított volna a felső elágazások vizereje. Ezen átvágásokat a legrövidebb idő alatt a legkisebb vizig, vagy ha lehet annak színe alatt vagy két lábbal kiánsni, a legközelebbi idő feladata, és ekkor ezeknek képződése biztosítva is lesz a vidék előnyére és bizonyos hasznára.

Összevonva a hosszasan előadottakat azzal fejezem be méltóságodnak ezen jelentésem, hogy a szabályozás elve helyesen állapított meg;

a szabályozás nagyon helyesen több irányban úgy felül, mint alul megindított;

az egyes vonalok úgy felül, mint alul elégtelen hibás mérvekben állítottak elő — ha ezen helyes szabályozási elv, helyesen megindult szabályozás úgy egészítették ki, mint azt a tudomány és tapasztalat kívánja, és azontul úgy tartatik fenn, mint azt a dolog természeténél fogva minden szabályozási mű igényli is, akkor a Körös-Berettyó völgye nemcsak rendes de rendkívüli árvizek esetére is azon biztosságot és eredményt fogja élvezni, melyet hason körülmények között nemcsak a művelt külföldön, de, már házáinkban is vizszabályozó társulatok évtizedek — amott pedig, mint Olaszországban állítható, évszázadok óta élveznek.

Ehhez azonban szükséges, hogy azon szerencsés viszony, mely az utolsó években a Körös-Berettyó társulatoknál keletkezett, hogy azok egy központi közös bizottmányt alakítottak, még szorosabb kapcsolatot nyerjen, s hogy az egyes társulatok működése még inkább az összes társulat ellenörködő felügyelete alatt álljon. Ezen ellenörködést az önnálló társulatok magány érdeke is megkívánja, és ez leginkább az által volna elérhető — ha a közös központi kizottmánytól minden társulat bemutatná az általa végrehajtatni szándékolta műveket, és végrehajtás után a központi bizottmány által ezen művek felülvizsgáltatnának is. Így p. o. miután az alsó-gyulai társulat különösen érdekelve van a fehér-körösi aradi társulat műveleténél, igen helyes eljárás lenne, ha a fehér-körösi társulati működést, s azoknak állapotát évenként az alsó-gyulai társulat felülvizsgálná s jelentését az illető társulaton kívül a központi bizottmánynak is bemutatná. A Hosszúfoki társulat ugyan ezt tehetné a Fekete-Körös vagy szalontai társulattal. A felső társulatok ellenben az alsó társulatoknál. Így ezen eljárásnál a társulati mérnökök is sokat nyernének, mivel az egész Körösök műveletéről tudomást nyernének, s a versenynek oly hasznos és üdvös neme állana elő — melynek egyenes és kimaradhatlan hasznát valameny társulat élvezné. Ezen elv nem új — ezen eljárást különös sikerrel gyakorolják Észak-Németországban az Elbai szabályozó társulatok, hol évek

olta meg van határozva kik legyenek a felvizsgálók — és hol és mily időben tartoznak a működést megkezdeni, és hol mily ellátásuk legyen. Különösen hasznos lenne a társulati mérnököket akkor midőn foglalatosságuk engedi utaztatni, hogy oly töltésrendszereket lássanak Olaszországban vagy egyelőre hazánkban is, melyek év tizedek óta fennállanak, az erre vonatkozó rendszabályokat és intézkedéseket saját társulataik viszonyaihoz alkalmazva — választmányai előtt javaslatba hozzák — hogy azoknak hasznos része életbe léptessék. Az erre kívántató csekély költség bő kamatot hozna a társulatoknak.

Békés városának sajtósági viszonyai, valamint a vízveszély, melyel küzd, általánosan ösmert dolgok lévén, — záraddékul megemlítem Méltóságodnak, hogy a nevezett város érdekelteivel, értekezvén, sőt a 981. sz. a. kérelmezett átvágások vonalait a helyszínen is megismerve, a város képviselői, az új tetemes költséggel és végeredményben kevés haszonnal járó átvágások ásatásától elálltak, ellenben 48. sz. a. átvágásnak még az idén munkába való vételét sürgették és az eleven vízi malomcsatorna úgy alsó mint felső torkolatára zsilipet kívántak. Daczára azon elterjesztésnek, hogy Békés városa felett a malomcsatornát a Kettős-Körösbe lehet eresztetni, s így akkoron a volt Fehér-Körös medrét elzárva véget lehet vetni a vízszaduzzadásnak, az érdekeltek kívánságaiktól el nem álltak, — hanem a Csahos ér megnyitását, s a két zsilip felépítését sürgették. Ezen ügy nem lévén szoros kapcsolatban küldetésem céljával és régiebb tárgyalások pontos ismertetését feltételezvé, arra külön jelentésben leszen szerencsém méltóságodnak nézetem előadhatni — úgy szintén a békés-megyei vízbizottmány emlékiratai is magány uton hozzám adatván, ezen tárgyban is külön jelentést adni kötelességemnek ismerem, hosszabb lévén a tárgy, nem akartam tovább késni az általános szabályozást illető igénytelen nézeteimmel, miután úgy vagyok értesülve hogy több érdekelt társulatok mindaddig dolgoztatni nem akarnak, míg a meglévő jelen állapotról határozott nyilatkozatot nem vesznek. — Én meggyőződésem fejezem ki, midőn azt állítottam, hogy az öszves érdekelttség nyugodtan folytathatja és egészítheti ki szabályozást a biztos jó végeredmény... igénytelen nézetem szerint el nem maradhat. Fogadja mély tiszteletem nyilvánítását, melylyel maradok Méltóságodnak Pesten 1871 október hó 8-án aláíratos szolgálja *Herrich Károly* m. k. oszt. tanácsos.

Levelezés.

Orosháza, nov. 29.

Sok viz lefolyik még addig a Dunán, míg a mi népünk a politikai jogok független, önálló gyakorlatára teljesen megéri. Tekintve az orosházi választó közönséget, 50 közül alig találkozik egy, ki 5—8 nevet olvashatólag felírni képes nem volna és mégis mi történik? — A választási elnökök egész bizalommal adták át a szavazatlapokat a község birájának, az illető választókhoz szétküldés végett, ez pedig és esküdt uraimék, nemcsak hogy idétlenségéből, vagy nyegleségből az 1-ső és 2-ik kerületbelieket, a 3-ikat illető szavazatlapokkal összezagválták, sőt sűrű elfoglaltságuk dacára sutyombba a szavazatlapokba általuk készített névsort is sundáztak, csempészték be, és így küldözték szét, tehát formulát, iskiriptát készítettek a teljeskoru férfiak, a választók elébe, mint tanító szokott éretlen, irni kezdő hat éves gyermeknek. Szégyen a küldőre, szégyen az elfogadóra, a küldőre nézve önfittogtatás és aljas önzés, az elfogadóra nézve idétlenség jele, mert elárulja, hogy 8 nevet foglalmazni nem képes, leírni pedig csak formula után.

Ha valaki a piac közepére fényes nappal kiállana, s elkiáltná magát: „én erre s erre szavazok, ki velem tart kövessen“ nem rontana annyit a nép jellemén, mint ezen tudákos, alattomos, fogadatlan kancelisták.

Ugy hiszem az ily piszkos eljárás — legalább a helységhezát tekintve — utolsó lesz Orosházán, a népnek mindinkább fejlődő önállósága feltételezni

engedi, de meg lesz az ilyeseknek birája is, mely a zulfirkászok körmére koccint, hogy egyik választástól a másikig sajogni fog bele.

Igy nevelik Orosházán a választókat bizonyos bekövetkező szent feladatok megoldására, nem mondják ki, de megvagyok győződve, hogy hozzá gondolják ezen áhitatos elvet: „a cél szentesíti az eszközöket.“

Ily előzmények után történt meg a megyebizottsági tagok választása, az eredményre lehet majd visszatérünk.

P. sz.

— **A megyei bizottság** tagjai névsorának folytatását a következőkben adjuk: Gyula város 2-ik és 4-ik alkerületében megválasztottak: Illés József, Seres József, Petik Ambrus, ifj. Mogyorósi János, Grécz József, Keller Imre, Mondák György, Uferbach János, Ladics György, Papp Mihály, Biró Pál, Endrefi Károly, Némedi Ferenc, Oláh György, Kertész András, Fábrián János. Összesen 16. (Ezzel a gyulai választások eredményéről lapunk 96. számában foglalt közlemény ki van egészítve.) *Orosházán*: Sárközi András, Jeszenszky Miklós, V. Kovács János, T. Gergely Pál, Dávid Péter, Rapcsák József, Foltényi Ignác, Györi Dani János, Varga György, Bulla Mihály, T. Gergely András, Kunos István, Horváth József, László Elek, Rencsisovszky Ferenc, Praznovszky Gyula, Cikora György, Nagy János, Járosi András, Fehér István, Ravasz János Összesen 21. *Körös-Tarcsán* Puskás Pál, Varga Antal, Gulyás Sándor, Fábrián Gábor, Puskás Sándor. Összesen 5. *Tótkomlós* Stibicz János, Lehoczki János, Tatay János, Soltész Ádám. Összesen 4.

(Folytatjuk.)

Ujdonságok.

— **A szarvasi** járás főszozolgabirája. *Petőfi* Sándor emlékszozobrára 29 frt, a Maros-Vásárlhelyen felállítandó Bem-szozborra pedig 54 frt 85 krát gyűjtött járasa területén.

— **Ürményi** József tiszta-völgyi kir. biztos, a netán bekövetkezhető rögtöni árvízveszélyek elhárítása, s ezzel kapcsolatban az ugynevezett Szarazér szabályozása tárgyában, folyó 18-ára Aradra értekezletet hívott egybe, melyben az illető értekeltek és hatóságok is részt fogtak venni.

— **Fellegi Victor** szerkesztése és kiadótulajdonossága mellett „Apolló“ címmel időszi zene-mű-füzetek jelennek meg. El vállalat tárgyat nem zene lap (ujság) hanem zongora és néha-néha más hangszerekre szerzett zeneműveket tartalmazó, minden hó 1-ső és 15 ik napján megjelenendő füzetek képezendik. Előfizetési ár egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. Ajánljuk e vállalatot a közönség figyelmébe.

— **Lapunk** 96-ik számának ujdonsági rovatában, a helybeli „Vadász“ című kávéházban a honvédségi örvezető és némely polgárok között történt összejördülés emlitvén fel, ezen ujdonság azon része mintha az örzjárat vezetőjével együtt az ajtón kívül tétetett volna — téves értesülésen alapult; a mennyiben az örzjárat a kávéházban benn sem volt, csak az örvezető maga, a ki aztán a szóbeli összejördítés után némely katona társai által nagyobb baj kikerülése végett eltávolított és a ki magaviseletéért előljároi által meg is büntetett.

— **A szombati dalestély** mint előadás oly sikerrel ment véghez, mely dicséretére válik derék dalárainknak, mely ujjolag bebizonyítja, hogy városunk még mindig rendelkezik oly hangerőkkel, kik bármely alkalommal s bárhol becsülettel megálják a sarat. Az egyes darabok oly szabatosággal, oly ügyes vezetéssel voltak előadva, melyek a közönség szünni nem akaró tapsait mindannyiszor méltán érdemlék ki. — Nem irhatjuk ezeket az est másik részéről a táncmulatságról. A szombati borzasztó idő visszatartá a közönséget, annyira, hogy alig jelent meg 8—10 nő. Táncos ugyan volt elég s így a jelenvolt hölgyek ugyancsak jól mulattak. Az est azonban a dalegyletnek nem csekély anyagi kárával végződött.

— **A helybeli g. n. e. hitközség** vasárnap megejtett papválasztásának eredménye következő: *Bezán János* volt csabai segéd-lelkész 107 szóval megválasztott, 65 szó négy pályázó között oszlott meg.

— **Beállott a tél** A szombati havas-esőzést vasárnap viradóra kemény fagy követte, mely azóta folyton tart s növekszik, s a mint a hóesés mutatkozik, pár nap alatt jó szánutunk lesz. Itt is volt már az ideje, hogy a sártengertől szabaduljunk.

— **Meglepő ügyességű kutyát** mutogat egy asszony városunk nyilvános helyein. A pincs bámulatos ügyességgel sakkoz, dominózik, számol, az a b c-ből bármely nevet összeszed s az európai nemzetek zászlói közzül a mondottat azonnal kikeresi. A sakk és dominóban rendesen nyertes, mely után rendkívüli örömet nyilvání.

— **Hymen**, Kálmán Lujza kisasszonyt a napokban jegyezte el Váradi Sándor nagy-váradi kereskedő. Sok boldogságot az új frigyhez.

— **A mai számunkban** közölt Steindecker & Comp. című hirdetést ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— **A „b.gyulai nőegylet“** t. tagjai a f. évi december 17-én d. u. 2 órakor a várkastélyban tartandó tisztújító közgyűlésre ezennel meghívattak. Kelt Gyulán 1871 december 5-én *Öze gróf Wenckheim Józsefné elnöknő.*

— **Mai számunkhoz** van mellékelve a megnagyobbodott „Gyorsposta“ előfizetési fölhívása; ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Uj zeneművek.** Táborosky és Parsch kiadásában, Pesten a következő uj zeneművek jelentek meg: *Zongorára két kézre: Badarzewska Theda* 4-ik mű Egy szűz imája 50 kr. *Clementi M.* két tanulmány (az ujjak egyenlő megerősítésére) 50 kr. *Cramer C.* Mandolinata, charison de Paladilhe (Souvenir de Desirée Artot) 50 kr. *Leybach I.* 35-ik mű Faust opera de Gounod Fantaisie elegante 1 frt. *Thern K.* 36-ik mű Nocturne 80 kr. *Táncok zongorára két kézre: Deutsch A.* 2. Frou-Frou! gyors-polka 50 kr. *Enstein K.* Jackson Uaines (korcsolya) mazur-polka 50 kr. *Farkas Miska*, Csikós csárdás 60 kr. *Körmenydy*, Emilia polka (rengő) 50 kr. *Picante* gyors-polka 50 kr. *Körner A.* Höher Peter! gyors-polka 50 kr. *Král I.* Humor polka (rengő) 50 kr. *Schindler I.* Bombardirt polka (rengő) 50 kr. *Gigerl-Gogertl* négyes 60 kr. *Der fesche Schani* keringő 80 kr. *Tisza Aladár*, Erdő, erdő, sűrű erdő csárdás 60 kr. *Kerekes András* (Nincsen a faluban párja) csárdás 60 kr. *Respublika* csárdás 80 kr. *Zongorára négy kézre: Tisza Aladár*, a fiatal színházlátogató. Választék a magyar dalművek legkedveltebb dalaiból: 1-ső füzet Bánk-Bán, Hunyadi László, Ilka 1 frt 20 kr. *Gyöngyök*, a magyar nép dalaiból: 1-ső füzet Szózat, Piszkos az én ingem, Káka tövén, Szomoró füzága, Szeretlek én egyetlen egy virágom, Aranyos pillangó, Jaj be fényes, Befordultam a konyhára 1 frt. *Népszerű csárdások*, legujabb és legjobb gyűjtemény: 1-ső füzet 1 frt 50 kr. *Hejgyere külön: Ridley Kohne*, 1-ső magyar ábránd: „Hej! be fényes csillag ragyog az égen“ és „Befordultam a konyhára“ 50 kr. *2-ik magyar ábránd: „Nagy-pénteken mosza holló a fiát“* és „Helyre Kati“ 50 kr. *3-ik magyar ábránd: „Szeretlek én egyetlen egy virágom“* és „Szerelmes kántor dallai“ 50 kr. *Dalok egy énekhangra zongora kísérettel: Reichard A.* 5 ik mű Te kedves szem, te szép csillag, Sopran vagy Alt hangra 50 kr. *Tisza Aladár*, 22 kedvelt magyar népdal: 1. Ha meguntad rózsám. 2. Gyereki szívem. 3. Semmit sem vétettem. 4. Gyenge a nád. 5. Kerekdombi kis menyecske. 6. Voltál-e már. 7. Hejh nebusulj. 8. Oh! mi boldog. 9. Tüzes szemü. 10. Tudja isten. 11. Be szépen szől. 12. Kondorosi. 13. Debreceni cukorgyár. 14. Szabad a madárnak. 15. Barna leány. 16. Tisza vize. 17. Tarna vize lassan folyik medrében. 18. Tavaszodik az idő. 19. Hazám előtt. 20. Nem járok én már. 21. Ah! szívtelen megint valál. 22. Egreskátai emlék 2 frt. *Ezen dalok* eddig zongora kísérettel egyetlen gyűjteményben sem jelentek meg, s így folytatását képezik az eddig létező magyar népdalgyűjteményeknek.

Az összes itt elősorolt művek beltartalmuk tekintetéből is a legnagyobb elterjedésre tarthatnak igényt. A közöttük felsorolt táncdarabok eredeti, friss és a tánckedvet fokozó dallamaik által bizonyára már a jelen farsangi idényben is kivivandják a közönség tetszését.

A kiállítás igen díszes, és a kiadványokból tetés szerint egybeállítandó egyes gyűjtemények karácsonyi és újévi ajándékkul nagyon ajánlhatók.

Meghívás.

A békésmegyei gazd. egylet, — második 6 éves cyclusanak végéhez közeledvén, — ujjaalakulásának és reformálásának fontos kérdései felett nemkülönben az egyleti kert és földműves iskola ügyében Gyulán j. é. december 11-én d. u. 2 1/2 órákor a megye termében rendkívüli közgyűlést tartand, melyre az egylet minden tagja megjelenni kéretik. — Gerendás november 29-én 1871. Az igazgatóság megbízásából Mokry Sámuel egyl. titkár.

Felhívás.

A földművelés, ipar és kereskedelmi ministerium a békésmegyei gazdasági egyletnek 379 font *rigai lenmagot* küldött azon célból, hogy az a megye különböző vidékein kisebb részletekben kiosztván, termelése megkíséreltessék s az eredmény annak idején az egylet útján a nevezett ministeriummal, a vetés ideje, a terület nagysága és az eredményre nézve pontos részletességgel közöltessék. Felhivatnak tehát azon békésmegyei gazdák, kik e termelést megkísérelni óhajtják, hogy a kivánt lenmagnak mennyiségét, melynek fontjáért 20 kr. fizetendő, alólírott titkárral legfeljebb f. é. december végéig tudassák, hogy a mag szétküldése jókor megtörténhessék. — Gerendás nov. 29-ik 1871.

Az igazgatóság megbízásából Mokry Sámuel egyl. titkár.

Figyelmeztetés.

1. Alföldünk iparosainak és mezőgazdáinak nagy-szerű alkalmuk nyílik műveik és termékeikkel a világiac versenyén fellépni. — 1873 május 1-én ugyanis Bécsben nemzetközi világ kiállítás fog tartatni, melyen az egész művelt föld befogja művei és terményei legjelesbjeit mutatni. A várakozás hazánk irányában is, annak közelségénél fogva, nagy leend s nekünk nagy érdekünkben áll magunknak e kiállításon becsületet vívni ki. *Készüljön azért alföldünk is!* ne riasszon vissza iparunk és mezőgazdaságunknak fejletlen állapota. A világkereskedelem jelen tökéletes közlekedési eszközein minden terméket felkeres ott, a hol előállítatik, és elhordja oda, a hol arra szükség van. Földolog e termékek létezését tudatni és azokat — minél tökélyesb alakban — bemutatni. Erre kitűnő alkalom a nevezett bécsi kiállítás, melyen bizonyosan akadni fognak elegend, kik alföldünk sajátos termékeit is megszemlélendik s ott azokkal megismerkedvén, azok iránt keresletet fognak támasztani. Hazai kormányunk Pesten egy központi és megyénként vidéki kiállítási bizottságokat fog alakítani, melyek a programokat kiosztandják s a kiállítók jelent-

kezéseit elfogadják. Egyletünk nem késendik minderről annak idején a közönséget bővebben értesíteni.

2. Ugyancsak Bécsben az ottani cs. k. kertészeti társaság f. é. december 15-én gazdasági és erdészeti megakra kiállítást rendez.

3. A m. k. földművelés ipar és kereskedelmi ministerium 1872 április 20-ik Pesten a köztelken országos dohány kiállítást rendez, melyre a kiállítási szándékot dohányátadáskor az illető dohányátvevő hivatalnál kell bejelenteni, mely hivatal a kiállítandó csomókat a bemázsált dohányból fogja — válogatás nélkül — becsomagolni és felküldeni.

4. Végre közlésre méltónak találtatik, hogy a francia kormány a Filoxera vastatrix szőlőpusztító rovar felismerése és kipusztítása iránt teendő javaslatra 20,000 franknyi jutalom díjjal pályázatot nyitott, melyre a pályaművek a francia földművelési ministeriumhoz legkésőbb 1872 december 31 ig benyújtandók.

A békésmegyei gazdasági egylet igazgatóságának megbízásából közli Gerendáson november 29-ik 1871 Mokry Sámuel egyleti titkár.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

Vizsgáljátok s tartsátok meg a jót.

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanusítványai által kitüntetett gyógyszerek.

5—16 **Dr. Miller mohnövény-nedve.** 123

Leghathatósb szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, továbbá gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva.

Egy üvegtégely ára pecsét és használati utasítással 3 nyelven 50 kr.

Hála- és elismerő irat.

Kellemes kötelességem dr. Miller urnak jeles mohnövény-nedvéért hálás köszönetemet ezenel nyilvánosan kimondani. En ezen nedvet magam és családomnál erős meghűléseknél sikerrel használtam. Bukurest oct. 8. 1870.

Bibesco N. ezredes.

Miller óvbalsama göresök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. apr. 8-áról a növényország leghasznosabb ne-meiből a legszorgalmasabban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kitűnően is-merve, a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, göresös gyomorba-j, vérhas, puffadás és kólika-fájdalmak ellen.

Ezenkívül leghathatósb és legerősebb szer hosszas és kimerítő betegségek után.

Eredeti, horgonykupakkal, pecsét és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 ft 50. Egy kisebb üveg 80 kr.

Beküldetett.

Önnek jeles óvbalsama következtében több éves gyomorba-jom, mely már annyira meg-rosszabbult, hogy semmiféle ételt nem valék képes élvezni és megemészteni, láthatólag javult ugy, hogy biztosan remélem, miszerint elveszettnek hitt egészségemet visszafogom nyerni.

Szíveskedjék ön posta fordultával még 6 üveget küldeni nekem e balsamból. Legörö-mestebb ragadok meg minden alkalmat, hogy a Miller-féle óvbalsamot melegen ajánljam. Fogadja ön ezennel mélyen érzett hála-ját — Bukurest 1870. aug. 20.

Lekötelezettje

Karácsonyi Károly

cs. k. osztr. sóbánya igazg. s az oláhországi techn. sóbánya-kar elnöke.

B.-Csabán csak egyedül Biener Bernát ur kereskedésében kapható.

128)

PAP és LÖVY

1—3

uj-szegedi gőzfűrészmalmuknak

leszállított árjegyzéke.

2 1/4" deszka	} 20 hosszal számítva	3 1/4 kr.	} hüvelyk szé- lessége
3 1/4" "		4 1/2 "	
4 1/4" "		5 1/2 "	
6 1/4" palló		8 1/4 "	
8 1/4" "		11 "	

500 frton felüli vásárlásnál illő engedmény kedvezményezettik.

Pénz

betáblázásra a legkedvezőbb feltételek alatt kap-ható 500 frttól felfelé bármely összeg erejéig. — Kivánatra haladéktalanul közlöm a feltételeket minden részleteiben.

Réthy Gyula

Pesten, cukor utca 7-ik szám.

127)

4—6

Gyulán, Dobay János könyvnyomdája, 1871.

Man biete dem Glücke die Hand!

129) **250,000 M. Crt.** 1—4

im günstigen Falle als höchsten Gewinn bietet die **neueste grosse Geld-Verloosung**, welche von der hohen Regierung genehmigt und garantirt ist.

Die vorteilhafte Einrichtung des neuen Planes ist derart, dass im Laufe von wenigen Monaten durch 7 Verloosungen 28,900 Gewinne zur sicheren Entscheidung kommen, darunter befinden sich Haupttreffer von eventuell M. Crt. 250,000, speciell aber 150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 8000, 6000, 5000, 3000, 102 mal 2000, 206 mal 1000, 256 mal 500, 13,200 mal 110 etc.

Die nächste erste Gewinnziehung dieser grossen von Staate garantirten Geld-Verloosung ist amtlich festgestellt und findet

schon am 20. December 1871 statt

und kostet hierzu

1 ganzes Original-Loos	nur fl. 3 1/2
1 halbes " " " "	1 3/4
1 viertel " " " "	1

gegen Einsendung des Betrages in Oesterr. Banknoten.

Alle Aufträge werden sofort mit der grössten Sorgfalt ausgeführt und erhaelt Jedermann von uns die mit dem Staatswappen versehenen Original-Loose selbst in Händen.

Den Bestellungen werden die erforderlichen amtlichen Plaene gratis beigefügt und nach jeder Ziehung senden wir unseren Interessenten unaufgefordert amtliche Listen.

Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt unter Staats-Garantie und kann durch directe Zusendungen oder auf Verlangen der Interessenten durch unsere Verbindungen an allen grösseren Plaetzen Oesterreich's veranlasst werden.

Unser Debit ist stets vom Glücke begünstigt und hatten wir erst vor Kurzem wiederum unter vielen anderen bedeutenden Gewinnen 3 mal die ersten Haupttreffer in 3 Ziehungen laut officieller Beweise erlangt und unseren Interessenten selbst ausbezahlt.

Voraussichtlich kann bei einem solchen auf der **solidesten Basis** gegründeten Unternehmen überall auf eine sehr rege Bethelligung mit Bestimmtheit gerechnet werden; man beliebe daher schon der nahen Ziehung halber alle Aufträge baldigst direct zu richten an

S. Steindecker & Comp.

Bank- und Wechsel-Geschäft in Hamburg.

Ein- und Verkauf aller Arten Staatsobligationen, Eisenbahn-Actien und Anlehensloose.

P. S. Wir danken hiedurch für das uns seither geschenkte Vertrauen und indem wir bei Beginn der neuen Verloosung zur Bethelligung einladen, werden wir uns auch fernerhin bestreben, durch stets prompte und reelle Bedienung die volle Zufriedenheit unserer geehrten Interessenten zu erlangen. D. O.

130) **Hirdetmény.** 1—3

Szarvas város határában, a várostól dél-nyugati irányban fekvő „kákai“ pusztán **600 hold jó minőségű legelő**, akár együttesen, vagy külön-külön 300 holdas rátában, az 1872-ik év január 1-től számítva három évre hasznosbérbe adandó.

A bérleni szándékozók ez iránt alólírotal értekezhetnek; esetleg szerződhetnek.

Kelt Szarvason dec. 4-én 1871.

Kontur József

köz- és váltó ügyvéd.